

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

30
EURASIAN NATIONAL
UNIVERSITY

БГПУ
им. М. Ақмұллы

РУДН

«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ЗАМАНАУИ
ТӘСІЛДЕМЕ: ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ФОРУМ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ФОРУМ

«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ
КАДРОВ: НАУКА И ПРАКТИКА»

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL FORUM
«MODERN APPROACHES TO TEACHER TRAINING: SCIENCE AND
PRACTICE»

МАТЕРИАЛДАРЫ

Астана

26 ақпан 2026 жыл

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ**

**«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ЗАМАНАУИ ТӘСІЛДЕМЕ:
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ФОРУМ
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ
26 ақпан, 2026 жыл**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ МЕЖДУНАРОДНОГО
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОГО ФОРУМА
«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ:
НАУКА И ПРАКТИКА»
26 февраля, 2026 года**

**PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL FORUM
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL FORUM
«MODERN APPROACHES TO TEACHER TRAINING: SCIENCE AND PRACTICE»
february 26, 2026**

Астана, 26 ақпан 2026 ж.

УДК 37.0
ББК 74.00
П23

Жалпы редакциясын басқарған: Сомжүрек Б.Ж.

Редакция алқасы: Асылбекова М.П., Атемова К.Т., Байсарина С.С., Сламбекова Т.С.,
Махадиева А.К.

П23 Педагогикалық кадрларды даярлаудағы заманауи тәсілдеме: ғылым және практика: халықаралық ғылыми-тәжірибелік форум материалдары. 26 ақпан 2026 ж./ – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2026. – 1668 бет.

ISBN 978-601-385-193-8

Халықаралық ғылыми-практикалық форум материалдарының жинағында педагог кадрларды даярлаудың заманауи ғылыми-әдіснамалық негіздерін талдау, педагогикалық білім беру саласындағы инновациялық тәсілдер мен тиімді практикаларды айқындау, халықаралық ғылыми тәжірибе алмасуды дамытуға арналған өзекті ғылыми-тәжірибелік зерттеулердің нәтижелері енгізілген. Материалдарда педагогикалық білім мен ғылымның жаһандық трендтері, педагогикалық білім берудегі жасанды интеллект және цифрлық технологиялар, педагог кадрларды инклюзивті білім беруге дайындаудың халықаралық тәжірибесі және инновациялық әдістері туралы мәселелері қарастырылған. Жинақ білім саласындағы мамандарға, ғалымдарға, оқытушылар мен білім алушыларға арналған.

В сборник материалов международного научно-практического форума включены результаты актуальных научно-практических исследований, направленных на анализ современных научно-методологических основ подготовки педагогических кадров, выявление инновационных подходов и эффективных практик в сфере педагогического образования, а также развитие международного научного обмена опытом. В материалах рассматриваются вопросы глобальных тенденций в педагогическом образовании и науке, использования искусственного интеллекта и цифровых технологий в педагогическом образовании, международного опыта и инновационных методов подготовки педагогических кадров к инклюзивному образованию. Сборник предназначен для специалистов в области образования, ученых, преподавателей и обучающихся.

The proceedings of the International Scientific and Practical Forum include the results of relevant scientific and practical research aimed at analyzing the modern scientific and methodological foundations of teacher training, identifying innovative approaches and effective practices in the field of teacher education, as well as promoting international scientific exchange of experience. The materials address issues related to global trends in pedagogical education and science, the use of artificial intelligence and digital technologies in teacher education, as well as international experience and innovative methods of preparing teaching staff for inclusive education. The collection is intended for education professionals, researchers, teachers, and students.

УДК 37.0
ББК 74.00

ISBN 978-601-385-193-8

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2026

Бұл жинаққа енгізілген материалдарға авторлар жауапты.
Authors are responsible for the content of their materials.

269	Нагайцев Т.О. Психолого-педагогические стратегии подготовки педагогических кадров к предупреждению суицидального поведения несовершеннолетних: междисциплинарная модель школьной превенции	1128
270	Оразбаева Д.С. Ағылшын тілі сабағында инклюзивті білім берудің ерекшеліктері	1133
271	Сыдыкова Г.Д., Токсанбаева Г.Б. Танымдық ойындардың аутизм спектрі бұзылысы бар балалардың сөйлеу тілін дамытудағы рөлі	1136
272	Тайғарина А.Э. Психикалық дамуында тежелуі бар бастауыш сынып оқушыларын білім беру ортасына бейімдеудегі әлеуметтік педагогтың рөлі	1139
273	Турсунбаева А.У. Инклюзивті білім беру жағдайында педагог кадрларды кәсіби даярлаудың инновациялық тәсілдері: халықаралық көзқарас	1142
274	Сейткамалова А.К. Тәрбиеленушілер арасындағы агрессияның алдын-алу тәсілдері	1146
275	Толеуханова А.Д. Инклюзивті мәдениет зерттеулеріндегі әдіснамалық тұғырлар	1149
276	Турекулова Н.А. Бастауыш білім беру арқылы нашар еститін оқушылардың экологиялық сауаттылығын арттыру	1153
277	Болат Б.Қ. Жасөспірімдердің салауатты өмір салтын дене тәрбиесі арқылы қалыптастырудың маңызы	1155
278	Бейсенбаева Ж.Н. Жасөспірімдердің кәсіби өзін-өзі анықтауын психологиялық-педагогикалық қолдаудың ерекшеліктері	1159
279	Мендигереева Д.А. Студенттердің өмірлік құндылықтары мен денсаулыққа көзқарасының психологиялық аспектілері	1162
280	Шарапатов Р.Ж. Девиантты мінез-құлықты жасөспірімдер типологиясын талдау	1167
281	Жақыпбекова З.Ж. Мектеп жасындағы жасөспірімдердің өзін-өзі реттеу мәселелері	1171
<p>4-секция: Заманауи педагогтің кәсіби дамуындағы құндылықтық тәсілдеме 4-секция: Ценностный подход к профессиональному развитию современного педагога 4-section: Value-based approach to the professional development of the modern teacher</p>		
282	Абдукаримов Н.А. Педагогические принципы совершенствования уроков физического воспитания для учащихся начальных классов	1176
283	Куттибекова Г.Т. Организация процесса начального образования на основе передовых современных педагогических технологий	1179
284	Абилова Г.О. Заманауи педагогтың кәсіби дамуында педагогикалық вебинарлардың рөлі	1182
285	Ибадуллаева С.Ж., Кожабегенова А.Т. Биология пәні негізінде жоғары сынып оқушыларына экологиялық білімді қалыптастырудың маңыздылығы	1187

286	Есенова Н.Е. Оқыту процесіндегі рефлексияның мұғалімнің кәсіби мәдениетін қалыптастырудағы маңызы	1191
287	Жакыпбекова А.Т., Зулпукарова Д.И., Сманова Н.Т. Ценности профессиональной деятельности будущих молодых учителей	1195
288	Игибаева А.К., Акилтаева Н.К Некоторые аспекты подготовки будущего педагога в условиях вызовов современного социума	1199
289	Асылбекова М.П., Таңатарқызы Г. Болашақ педагог-психологтердің метақұзіреттілігін дамытудың теориялық негіздері	1204
290	Койшыманова А.М., Атемова К.Т. Цифрлық трансформация жағдайында педагог-психологтарды оқушылардың мобильдік тәуелділігін алдын алуға даярлау	1208
291	Шакаримова К.К., Сламбекова Т.С., Хасан А Цифрландыру дәуіріндегі болашақ педагог-психологтың кәсіби имиджі: ғылыми-теориялық аспектілері	1212
292	Toleubekova R.K., Talpakova M.Z. Formation of corporate competencies of teachers based on a value approach to professional development	1219
293	Сламбекова Т.С., Байсарина Ж.С. Болашақ педагогтерді оқушылардың бос уақытын ұйымдастыруға дайындау	1224
296	Нұрқасымова С.Н., Толекенова Л.А., Нұрланқызы Г. Сараланған тапсырмалар арқылы білім алушылардың физикалық есептерді шешу біліктерін қалыптастыру	1229
297	Айкинбаева Г.Қ., Таукибаева Ш.Ж., Жылқыбаев К.Д., Шериязданов Б.Р. Жеке тұлғаның дамуына ұлттық құндылықтар мен дәстүрдің әсері	1235
298	Ботабаева А. Е., Қажатбек С. Оқушылардың әлеуметтік-құқықтық жауапкершілігін дамытудың маңыздылығы	1240
299	Истомина Н.С. Интеграция ценностей программы «Адал азамат» в профессиональную деятельность педагога	1243
300	Шангереева С.А., Албытова Н.П. Аксиологические основы профессионального развития будущих педагогов в высшем образовании	1247
301	Торebaева Г.Р., Бельгибаева Г.К., Yucel Gelislli Педагогикалық колледждің білім беру жүйесінде геймификация технологиясын қолдану арқылы студенттердің кәсіби құзыреттілігін дамыту	1254
302	Албытова Н.П. Білім беру ортасының белгісіздігі жағдайында оқытушының кәсіби бірегейлігін құндылық-мағыналық реттеу	1260
303	Шолпанқұлова Г.К., Ақын А.К. Болашақ педагог-психологтердің гендерлік мәдениетін дамытудың педагогикалық шарттары	1264
304	Ахунова У.О. Музыка как инструмент формирования эмоциональной и социальной компетентности учащихся	1269

305	Нұралы С., Фейзулдаева С.А. Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің әдістемелік тілдік құзыреттілігін қалыптастыру мәселесі	1272
306	Темірхан А.Е., Мухметова Р.Ж. Оқушылардың оқу мотивациясын арттырудағы smart мақсаттардың рөлі	1276
307	Кишибаева Д.Ж., Оңғарбаева Ж. Педагогтың білім беру мазмұнын жаңарту жағдайындағы кәсіби дамуы	1279
308	Polatova A.N., Mamurbekova Z.U. Future perspectives of scientific research in the field of higher education	1284
309	Абдалинова А.Б. Воспитание патриотизма учащихся через внеурочную деятельность: педагогико-психологические основы и практические подходы	1288
310	Темирханова К.Ш. Когнитивтік әдістер – болашақ мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің ғылыми-коммуникациялық дағдыларын дамытудың құралы	1292
311	Байменова Б.С., Медей М. Бастауыш сынып оқушыларының өзін-өзі реттеу дағдысын дамыту	1294
312	Кадырова Ж.Д. Жоғары сынып оқушыларының тұлғалық дамуындағы құндылыққа негізделген кәсіби бағдардың рөлі	1298
313	Ибрайханова А.Е. Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін оқушылардың оқырмандық сауаттылығын қалыптастыруда отбасымен жұмыс істеуге даярлаудың әдістемелік жүйесі	1303
314	Нұрланқызы Д. Жеткіншек жастағы оқушылардың қазіргі білім беру жүйесіндегі оқу мотивациясының ерекшеліктері	1306
315	Кәрімова А.Е. Ғылымаралық коммуникация жағдайындағы жоғары мектеп педагогикасы: қазіргі жай-күйі мен даму перспективалары	1311
316	Загородская В.С., Мичирова Р.Р. Ценностный подход в педагогическом сопровождении классных руководителей как условие профилактики конфликтов среди обучающихся	1319
317	Темиргалиева А.Б. Аксиологический вектор цифровизации начального образования: развитие профессиональной компетентности педагога-эксперта	1323
318	Байзакова З.Е. Мектеп жасына дейінгі балаларда еңбек әрекеті арқылы «Адал азамат» құндылықтарын қалыптастыру	1326
319	Серік М. Мектеп жасына дейінгі балалардағы буллингке әсер ететін әлеуметтік-мәдени факторлар	1330
320	Lyu Y. A value-based approach to the professional development of the modern physical education teacher	1334
321	Abiltayeva A. An axiological approach to the development of environmental competencies of students of pedagogical fields	1339
322	Төреханова Е.С. Мұғалімнің эмоционалдық интеллекті және көшбасшылық қабілеті	1342

323	Абдуллаева Г.С., Баймұрза А.А. Музыка сабақтарында жасанды интеллектті қолдана отырып, оқушылардың эстетикалық және эмоционалдық құндылықтарын арттыру	1346
324	Айдархан М.А., Халикова Н.С. Жыраулар поэзиясын оқытуда герменевтикалық талдауға үйретудің тиімді жолдары	1349
325	Айдарханова Н.Т. Үздіксіз білім беру жағдайындағы педагог тұлғасының кәсіби дамуының өзектілігі	1353
326	Мағзумова З.Н. Жаһандық педагогикалық трендтер контекстінде болашақ мектеп директорларының көшбасшылық дағдыларын дамыту	1357
327	Муханбеткалиева М.Т. Цифрлық білім беру ортасында жасөспірімдердің құндылық бағдарын дамыту: жасанды интеллект мүмкіндіктері	1363
328	Есимова А.Б. Балалар арасында буллингтің алдын алу жолдары	1368
329	Рүстембекова А.Ғ. Әдебиеттік оқу үдерісінде бастауыш сынып оқушыларының гуманистік қарым-қатынас мәдениетін дамыту	1372
330	Тажединова А.Д. Болашақ педагогтердің кәсіби лидерлік дағдыларын дамытудың педагогикалық алғышарттары	1377
331	Әскербек А.Қ., Мурзина С.А. Функционалдық сауаттылықты дамытудағы мұғалімнің кәсіби рөлі мен педагогикалық құзыреттілігі	1381
332	Бекзат А.Б., Ералин Қ.Е., Саймбетова Ж.Т. Кәсіби дизайнерлердің мәдени құзыреттілігін қалыптастырудағы этнодизайн қағидаттарының рөлі	1385
333	Шалабаева Ж.С., Ережепова Б.Т., Серикханқызы А., Сұлтанқызы Р.А., Қайратқызы Д. Бастауыш сынып оқушыларына математика сабағында топтық жұмыс арқылы ынтымақтастығын қалыптастыру ерекшеліктері	1389
334	Гафиятуллина Н.Б. Формирование готовности будущих учителей начальных классов к профилактической работе с младшими школьниками	1393
335	Куандыкова Э.К., Глеубергенова К.А. Карменова Н.Н., Зиявдинова А. К. Сравнительный анализ отечественного и российского опыта практической направленности школьной географии	1397
336	Данабекова Д.А., Ақитбаева Н.К. Психолого-педагогические подходы к интеграции обучения в системе школьного образования РК	1402
337	Дауенова М., Ақитбаева Н.К. Қазіргі жағдайда жасөспірім тұлғасының дамуына элеуметтік-мәдени ортаның әсері	1407
338	Сералы Ә.Е., Ильясова Г.У. Химия пәнін оқытуда білім алушылардың танымдық белсенділігін арттыру	1411
339	Сағындықова А.Т., Есмаханова Г.А.	

	Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоциялық тұрақтылығын қалыптастыруда ертегі терапиясының маңызы	1416
340	Уайсова К.Т. Болашақ бастауыш білім педагогтерін театрландыру әдістері негізінде оқушыларды оқытуға даярлаудың педагогикалық шарттары	1420
341	Медеубаева К.Т., Сейтенова С.С. Инновациялық білім беру жағдайында студенттердің күзiреттiлiгi мен оқу мотивациясын дамытуға геймификацияның ықпалы	1425
342	Мурсалиева А.К. Бастауыш мектеп оқушыларының оқу мотивациясын ынталандыру және басқару	1429
343	Алимулова А.С. Дене тәрбиесінде волейболдың маңызы	1434
344	Zhamalbek A. Ethical and legal boundaries of pedagogical discourse: mechanisms for preventing aggressive speech acts as the foundation of a teacher's professional culture	1438
345	Есеналиева Н. Химия сабақтарында цифрлық технологияларды қолданудың тиімділігі	1441
346	Жұмабек Ұ.Ә., Убайдулла Ж.С. Мұғалімнің кәсіби шеберлігін дамыту	1446
347	Таурбекова А.С. Болашақ мұғалімдерді бастауыш сынып оқушыларының оқу сауаттылығын дамытуға бағытталған педагогикалық технологияларды тиімді қолдануға даярлау	1450
348	Атышева Б.Б., Zhalel A. Болашақ биология мұғалімдерінің кәсіби-шығармашылық құзыреттілігін экологиялық ойлаумен ұштастыра дамыту жолдары	1455
349	Ахмаджанова Д.С. Бала тәрбиесінде ұлттық құндылықтарды қолданудың маңызы	1459
350	Кожгельдиева С.С., Қожабаева А.А. Бастауыш сынып оқушыларының сыни ойлау ерекшеліктері	1465
351	Сейтова Ж.Ә. Болашақ әлеуметтік педагогтардың өзін-өзі реттеу негізінде әлеуметтік интеллектісін қалыптастыру	1472
352	Абдрасилова Г.Л., Атемова К.Т. Оқушылар прокрастинациясының алдын-алу: педагог-психолог даярлығындағы құндылықтық басымдық ретінде	1479
353	Асантаева Ұ.С. Балалардың музыкалық білімін бағалаудың тиімділігі	1484
354	Булатбаева А.Ә., Иманбекова Б.І., Болатов А.М Білім беру ұйымдарында суицидтің алдын алуды ұйымдастырудағы жүйелі тұғыр	1488
355	Әшірбай А.С. Заманауи педагогтің кәсіби дамуындағы құндылықтық тәсілдеме: жүсіп баласағұн идеялары негізінде	1493
356	Жаныбекова Л.Т., Жаныбекова Р.Т., Қайырбосынқызы Ә. Влияние изучения иностранного языка на формирование профессиональных компетенций будущего специалиста	1497
357	Боранбаева Г.Н.	

	Диалог поколений: трансформация ценностных ориентаций молодых учителей и опытных наставников	1501
358	Искакова Д.А. Жеткіншектер арасындағы буллингті алдын алудағы әлеуметтік педагогтың рөлі	1506
359	Касымбекова А. Ж., Ильясова Г.У. Химияны оқытуда оқушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастырудың ғылыми-педагогикалық негіздері	1510
360	Дарбаева Г.Қ. Болашақ педагог-психологтардың кәсіби дамуындағы психологиялық саулықтың құндылықтық маңызы	1515
361	Утеубаева Н.А. Формирование языковой личности современного студента в многоязычной образовательной среде: ценностный и социолингвистический аспекты	1520
362	Узакбаева А.Т., Текеев И., Рахимжанова Л.Б. Методические принципы и педагогические условия адаптивного обучения на основе интерактивного веб-приложения	1524
363	Мускина А.Н. Жас педагогтің кәсіби дамуының құндылықтық бағдарлары	1529
364	Азимов К.Э. Педагогические возможности предмета «начальная допризывная подготовка» в формировании у учащихся чувства патриотизма в условиях образования, основанного на ценностях	1534
365	Мұратқызы А. Болашақ педагогтердің кәсіби дамуында құндылық бағдарларын қалыптастыру	1539
366	Байназарова А.Б. Бала тұлғасының әлеуметтік бейімделуі отбасы тәрбиесі жағдайында	1544
367	Абенев Н.Н., Махамбетова Ж.Т. Жасөспірімдердің эмоционалдық әл-ауқатын қалыптастырудағы сынып жетекшісінің рөлі	1549
368	Аметхан Ж. Зар заман поэзиясын оқытудың тиімді әдістері	1554
369	Сайманова П.С. Оқушылардың психологиялық резиленттілігін дамытуға болашақ педагог-психологтерді даярлаудың теориялық негіздері	1559
370	Кулымбаева А.К., Нуркасинова Л.М. Білім берудегі лидерліктің құндылығы және оның қалыптасу механизмдері	1564
371	Қонысбаев Қ.Б., Жандилдина Р.Е. Дене тәрбиесінде баланың жеке тұлға қабілетін дамытуда оқытудың жаңа технологияларын енгізудің тиімді жақтары	1568
372	Курбанов А.С., Ағабек Т.С. Қазақ тілі сабақтарында әдеби мәтін мен лингвистикалық талдауды кіріктіре оқытудың тиімділігі	1572
373	Курманова С.Б., Абдрахманова Р.Р., Литовченко А.Р. Культура клипового мышления: деградация или новая форма разума?	1575
374	Курманова С.Б., Нұрғожа А.Б., Еркінқызы М Критическое мышление как условие модернизации общественного сознания в Республике Казахстан	1580

375	Сулейменова А.М. Мектепке дейінгі ұйым әдіскерінің цифрлық трансформация жағдайындағы кәсіби рөлі	1584
376	Чакенова Б.А. Халықаралық тәжірибе контексінде қазақ дәрігерлерінің ағартушылық бастамалары	1587
377	Кабылбекова Л.Б., Байдалиев Д.Д. Мектеп географиясында табиғи қауіптерді оқыту арқылы білім алушыларды адамгершілікке тәрбиелеу	1592
378	Адаменко А.В. Диагностика уровня сформированности экологической культуры студентов	1597
379	Джанабаяев К.Т., Жанабай А.А., Тұрысбек Ж.Ө. Әскери-патриоттық клуб жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру ерекшеліктері	1600
380	Жолдасбаева Т.Ә. Қазіргі білім беру жағдайында ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастырудың әлеуметтік-педагогикалық аспектілері	1604
381	Хачетлов К.А., Хачетлова С.М. Современные тренды в патриотическом воспитании через технологии ИИ	1607
382	Қабен Н.Ғ., Бәйдірова С.С., Ақылбекова Э.А. Бастауыш сынып оқушыларына этномәдени негіздегі патриоттық тәрбие беру	1610
383	Джабиева М.Х., Ермаков Д.С., Амантай Ж.А. Персонализированное образование: проблемы и решения (На примере учебного модуля «педагог: профессия и личность»)	1613
384	Менлибекова Г.Ж., Ниязова Г.Б. Качество образования как целевые ориентиры образовательной программы	1616
385	Асылбекова М.П., Таукелова А.Е. Цифрлық орта жағдайында студенттердің мәдени құндылықтарын дамытудың маңыздылығы	1622
386	Жумабекова Ф.Н. Цифрлық дәуірдегі заманауи педагог мамандарды даярлаудағы құндылықтарға бағдарланған тәсілдеме	1626
387	Махадиева А.К. Формирование позитивного самоотношения будущих социальных педагогов средствами активных методов обучения	1630
388	Бурдесбекова У.И. Менталды денсаулықтың көп аспектілігі мен зерттелу жолдары	1633
389	Сарипбекова А.Т. Теоретические подходы к изучению партисипативной готовности будущих педагогов	1637
390	Жандосқызы А., Кошанова М.Т. Білім беру жүйесіндегі көшбасшылық пен толеранттылық: болашақ педагог-психологтердің кәсіби даярлығындағы интеграция	1640

3 Қалиев Ж.Н. Халық педагогикасы құндылықтары негізінде оқушыларға патриоттық тәрбие беру: – Астана, 2005.-Б.31.

4 Құнантаева К.Қ. «Қазақстандағы патриоттық білім беру істері» (1917-2000 ж.ж.)- Алматы, 2003.

5 Р.Н. Бөгенбаева, Е.А. Идрисова . Патриоттық тәрбие және білім берудің қазіргі көкейкесті мәселелері - Алматы, 2001.

ӘОЖ 304.2

ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ ЖАҒДАЙЫНДА ЕР БАЛАЛАРДЫҢ АЗАМАТТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ

Жолдасбаева Тоғжан Әбілтайқызы

7М01801 - «Әлеуметтік педагогика», 1 курс магистранты,

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті,

Астана қ., Қазақстан

Ғылыми жетекші: **Хамитова Дана Сункарбековна**

Философия докторы PhD, аға оқытушысы

Аннотация. Мақалада қазіргі білім беру жағдайында ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастырудың әлеуметтік-педагогикалық аспектілері ғылыми-теориялық тұрғыда талданады. Азаматтық жауапкершілік тұлғаның әлеуметтік кемелденуінің интегративті көрсеткіші ретінде қарастырылып, оны қалыптастыру үдерісіндегі әлеуметтік-педагогикалық қолдаудың мазмұны мен бағыттары айқындалады. Мақаланың мақсаты - қазіргі білім беру жағдайында ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастырудың әлеуметтік-педагогикалық аспектілерін теориялық тұрғыда негіздеу және әлеуметтік-педагогикалық қолдаудың рөлін айқындау. Бұл зерттеуде азаматтық жауапкершілік ұғымының ғылыми-педагогикалық мәні ашылып, ер балалардың жас және әлеуметтік ерекшеліктерін ескере отырып азаматтық жауапкершілікті қалыптастырудың негізгі факторлары талданады және әлеуметтік-педагогикалық қолдаудың мазмұны мен негізгі бағыттары сипатталады.

Annotation. The article examines the socio-pedagogical aspects of forming civic responsibility among boys in modern educational conditions. Civic responsibility is analyzed as an important indicator of personal social development, and the role of social-pedagogical support in its formation is revealed. The study substantiates the continuity of this issue with future dissertation research.

Түйін сөздер: азаматтық жауапкершілік, ер балалар, әлеуметтік педагогика, әлеуметтік-педагогикалық қолдау, тәрбие, білім беру ортасы.

Keywords: civic responsibility, boys, social pedagogy, social-pedagogical support, education.

Ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастыру мәселесін зерттеу әлеуметтік педагогика, тәрбие теориясы және әлеуметтену тұжырымдамаларына сүйенеді [1; 3; 6]. Зерттеудің әдіснамалық негізін тұлғалық-бағдарлы, құндылықтық және әлеуметтік-әрекеттік тәсілдер құрайды. Бұл тәсілдер ер балалардың азаматтық жауапкершілігін тұлғаның ішкі позициясы мен әлеуметтік тәжірибесінің бірлігі ретінде қарастыруға мүмкіндік береді.

Қазіргі қоғамдағы әлеуметтік-экономикалық, мәдени және құндылықтық трансформациялар білім беру жүйесіне тәрбиенің мазмұны мен формаларын қайта қарауды талап етеді [8]. Осы контексте жас ұрпақтың, соның ішінде ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастыру өзекті әлеуметтік-педагогикалық мәселе ретінде айқындалады. Азаматтық жауапкершілік тұлғаның қоғам алдындағы әлеуметтік міндеттерін саналы түрде қабылдауы, құқықтары мен міндеттерін түсінуі, сондай-ақ қоғамдық өмірге белсенді қатысуымен сипатталатын күрделі тұлғалық қасиет болып табылады.

Ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастырудың өзектілігі олардың болашақта отбасы, қоғам және мемлекет алдындағы әлеуметтік рөлдерді жүзеге асыруымен тығыз байланысты. Қазіргі білім беру жағдайында бұл үдеріс тек пәндік білім берумен шектелмей, тәрбиелік, әлеуметтік және психологиялық ықпалдардың өзара бірлігінде іске асырылуы қажет. Осы контексте әлеуметтік педагогика азаматтық жауапкершілікті

қалыптастырудың теориялық және әдіснамалық негіздерін жүйелеп, оның практикалық тұрғыда жүзеге асырылуын қамтамасыз ететін дербес ғылыми бағыт ретінде танылады.

Ғылыми-педагогикалық әдебиеттерде азаматтық жауапкершілік ұғымы әртүрлі авторлар тарапынан жан-жақты талданған. Мәселен, Б.С. Баймұратова азаматтық жауапкершілікті тұлғаның қоғамдық құндылықтарды қабылдауы мен әлеуметтік міндеттерді орындауға дайындығы ретінде сипаттайды. Ал А.В. Мудрик азаматтық жауапкершілікті әлеуметтену үдерісінің нәтижесі, яғни тұлғаның әлеуметтік нормалар мен рөлдерді саналы түрде меңгеруі деп түсіндіреді. Осы тұрғыда азаматтық жауапкершілік тұлғаның құқықтары мен міндеттерін меңгеруімен, әлеуметтік мінез-құлық нормаларын сақтаумен және қоғамдық құндылықтарға саналы қатынасымен айқындалады [2; 3]. Әлеуметтік-педагогикалық тұрғыдан алғанда, азаматтық жауапкершілік тұлғаның әлеуметтену деңгейімен, әлеуметтік тәжірибені игеруімен және өзін қоғамның белсенді мүшесі ретінде тануымен сипатталады. Ер балалардың жас және гендерлік ерекшеліктерін ескеру азаматтық жауапкершілікті қалыптастырудың мазмұны мен әдістерін ғылыми негізде таңдаудың маңызды шарты болып табылады.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев ұсынған «Адал азамат» тұжырымдамасы қазіргі қоғамдағы тәрбиенің басым бағыты ретінде жастардың бойында әділдік, жауапкершілік, еңбекқорлық және отансүйгіштік құндылықтарын қалыптастыруды айқындайды[7]. Бұл идея ер балалардың азаматтық жауапкершілігін дамыту мәселесінің өзектілігін арттыра түседі, себебі жасөспірім шақта қалыптасқан мінез-құлық нормалары мен әлеуметтік рөлдер болашақта олардың қоғамдағы белсенді, саналы азамат ретінде орнығуына тікелей ықпал етеді. Әлеуметтік-педагогикалық қолдау осы тұрғыда тұлғаның құқықтық санасын, әлеуметтік белсенділігін және моральдық ұстанымдарын жүйелі түрде дамытуға бағытталған кешенді ықпал ету тетігі ретінде қарастырылады. Демек, «Адал азамат» қағидасы ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастырудың теориялық негізін күшейтіп қана қоймай, әлеуметтік-педагогикалық жұмыстың мазмұнын нақты құндылықтық бағдарлармен толықтырады.

Қазіргі мектеп жағдайында ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастыру үдерісінде бірқатар әлеуметтік-педагогикалық қиындықтар анықталады. Атап айтқанда, отбасылық тәрбиенің әлсіреуі, әлеуметтік бақылау тетіктерінің жеткіліксіздігі, цифрлық ортаның ықпалы, сондай-ақ ер балаларға тән мінез-құлық ерекшеліктері мен позитивті әлеуметтік үлгілердің тапшылығы бұл үдерістің тиімділігін төмендетеді. Сонымен қатар қазіргі білім беру кеңістігінде гендерлік тәрбие мәселесінің жүйелі түрде қарастырылмауы да ер балалардың азаматтық жауапкершілігінің жеткілікті деңгейде қалыптасуына кедергі келтіреді [5; 6]. Аталған мәселелерді шешуде әлеуметтік педагогтың кәсіби қызметі ерекше маңызға ие.

Осы контексте мектеп жағдайында ер балалар арасында жауапкершіліктің қалыптасуына кедергі келтіретін нақты мінез-құлықтық және тұлғалық проблемалар байқалады. Атап айтқанда, мінез-құлықтағы жауапкершіліктің төмендігі тапсырмаларды уақытында орындамау, сынып ережелерін сақтауда қиындықтар туындау, жеке меншікке құрметпен қарамау сияқты көріністер арқылы сипатталады. Сонымен қатар эмоциялық және әлеуметтік регуляцияның жеткіліксіз дамуы ашуланшақтық, сыныптастарымен жиі жанжалдасу, топ ішінде не пассивті позиция ұстану, не керісінше, басқаларды бағындыруға ұмтылу арқылы байқалады.

Ер балалар арасында белсенділіктің төмендігі де маңызды мәселе болып табылады. Бұл өзіндік шешім қабылдаудағы пассивтілікпен, өз бетінше әрекет етуден қорқумен көрінеді. Мұндай жағдайлар көбінесе оқу мотивациясының әлсіздігімен ұштасады, яғни оқу және әлеуметтік міндеттерге қызығушылықтың төмендеуіне әкеледі.

Егер аталған проблемалар уақытында әлеуметтік-педагогикалық түзету мен қолдауға ие болмаса, болашақта күрделі әлеуметтік салдарға ұласуы мүмкін. Атап айтқанда, тұлғаның жеке өмірінде жоспарлау және жауапкершілік дағдыларының жеткіліксіз дамуы, қоғамдық нормаларды сақтамау, құқық бұзушылыққа бейімділік, кәсіби және оқу қызметіне бейімделу

қиындықтары туындауы ықтимал. Сонымен қатар өзіндік бағалаудың төмендігі мен тәуелді мінез-құлық формаларының қалыптасу қаупі артады.

Әлеуметтік-педагогикалық қолдау ер балалардың жауапкершілік қасиетін мақсатты түрде қалыптастыруға бағытталған кешенді жүйе ретінде қарастырылады. Оның құрылымында психологиялық, педагогикалық, әлеуметтік және отбасылық өзара әрекеттестік аспектілері өзара бірлікте жүзеге асырылады. Психологиялық қолдау аясында эмоцияларды реттеу, стреске төзімділікті дамыту, өзін-өзі бағалауды қалыптастыру жұмыстары жүргізіледі. Педагогикалық қолдау барысында жауапкершілікке бағытталған тапсырмалар жүйесі, сынып ережелерін саналы қабылдану, көшбасшылық және ұйымдастырушылық қабілеттерді дамыту жүзеге асырылады. Әлеуметтік қолдау мектепте жағымды психологиялық ахуал қалыптастыруға және құрдастар арасындағы конструктивті қарым-қатынасты дамытуға бағытталады. Сонымен қатар отбасы мен мектеп арасындағы серіктестік жауапкершілік дағдыларын бекітудің маңызды шарты болып табылады. Аталған функцияларды кешенді жүзеге асыру ер балалардың азаматтық жауапкершілігін тиімді қалыптастыруға мүмкіндік береді [4]. Ер балалармен жүргізілетін әлеуметтік-педагогикалық жұмыс алдын алу, дамыту және түзету бағыттарын қамтып, білім алушының әлеуметтік ортасын кешенді зерттеуге негізделеді. Әлеуметтік педагог отбасы, мектеп және қоғам арасындағы өзара ықпалдастықты үйлестіре отырып, ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастыруға қолайлы әлеуметтік-педагогикалық жағдайлар жасайды.

Жауапкершілік тұлғаның ішкі позициясы мен еріктік реттелуінің көрсеткіші ретінде қарастырылады [5]. Осы кешенді ықпалдың нәтижесінде ер балалардың құндылықтық бағдарлары қалыптасып, өзін-өзі реттеу дағдылары дамиды, оқу және әлеуметтік іс-әрекетке мотивациясы артады, нәтижесінде олар қоғамдық өмірге бейімделген, жауапты азамат ретінде қалыптасады.

Мақалада талданған әлеуметтік-педагогикалық аспектілер болашақта орындалатын «Ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастыруда әлеуметтік-педагогикалық қолдау» тақырыбындағы диссертациялық зерттеудің теориялық-әдіснамалық негізін құрайды. Бұл бағыттағы кешенді талдау әлеуметтік педагогика саласында ғылыми тұжырымдар жасауға және тәжірибеге бағдарланған ұсыныстар әзірлеуге мүмкіндік береді.

Қорытындылай келе, мақалада ер балалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастырудағы әлеуметтік-педагогикалық аспектілер жан-жақты қарастырылды. Зерттеу көрсеткендей, әлеуметтік-педагогикалық қолдау олардың тұлғалық дамуы, жауапкершілік дағдылары, эмоциялық және мінез-құлықтық ерекшеліктері, сондай-ақ құндылықтық бағдарларын қалыптастыруға бағытталған кешенді жүйе ретінде жүзеге асырылады. Психологиялық, педагогикалық, әлеуметтік және отбасылық өзара әрекеттестік элементтерінің интеграциясы ер балаларды қоғамдық өмірге белсенді, жауапты азамат ретінде қалыптастыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, қазіргі білім беру жағдайындағы цифрлық орта, отбасылық тәрбиенің ерекшеліктері және гендерлік факторлар әлеуметтік-педагогикалық қолдаудың рөлін күшейтеді. Мақалада талданған теориялық-әдіснамалық негіз болашақ диссертациялық зерттеу үшін маңызды база болып, практикалық ұсыныстар мен білім беру үдерісінде нақты бағыттарды қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Абдиев Ж.Қ. Әлеуметтік педагогика негіздері. – Алматы: Білім, 2019.– 256 б.
2. Баймұратова Б.С. Азаматтық тәрбие теориясы мен практикасы. – Алматы, 2018.– 180 б.
3. Мудрик А.В. Социальная педагогика. – Москва: Академия, 2017. –240 с.
4. Бочарова В.Г. Социально-педагогическая поддержка личности. – Москва, ИСП РАО, 2016. – 190 с.
5. Ильин Е.П. Психология ответственности. – Санкт-Петербург, 2015. – 448 с.
6. Кон И.С. Социализация личности. – Москва, 2014. – 304 с.

7. Қазақстан Республикасы Президенті. Адал азамат мемлекеттік бағдарламасы. Астана, 2020. 24 б.
8. Қазақстан Республикасында білім мен ғылымды дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы. – Астана, 2023.

УДК 378.30

СОВРЕМЕННЫЕ ТРЕНДЫ В ПАТРИОТИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ЧЕРЕЗ ТЕХНОЛОГИИ ИИ

Хачетлов Кантемир Астемирович

магистрант 1 курса, КБГУ имени Х.М. Бербекова, Нальчик, Россия

Хачетлова Сусанна Мухамедовна

ha4etlova@yandex.ru

Доцент, КБГУ имени Х.М. Бербекова, Нальчик, Россия

Аннотация: Статья посвящена проблеме патриотического воспитания младших школьников и способам применения технологий ИИ в этом процессе. В работе обосновывается необходимость критического переосмысления роли искусственного интеллекта в воспитательном процессе, акцентируется внимание на его потенциале при использовании в качестве вспомогательного инструмента в реализации задач патриотического воспитания. В рамках исследовательской работы младшим школьникам предлагались информационные контенты патриотического содержания. На основе математико-статистической обработки результатов выявлено, что системное использование веб-сайтов на основе искусственного интеллекта достоверно эффективно для повышения у младших школьников уровня патриотизма.

Abstract: The article is devoted to the problem of patriotic education of junior schoolchildren and the ways of using AI technologies in this process. The paper substantiates the need for a critical rethinking of the role of artificial intelligence in the educational process, and focuses on its potential when used as an auxiliary tool in the implementation of the tasks of patriotic education. As part of the research work, junior schoolchildren were offered information content of patriotic content. Based on the mathematical and statistical processing of the results, it was revealed that the systematic use of AI-based websites is significantly effective in increasing the level of patriotism among junior schoolchildren.

Ключевые слова: веб-сайты, патриотизм, младший школьник, искусственный интеллект, нейросеть.

Keywords: websites, patriotism, junior schoolchildren, artificial intelligence, neural network.

Патриотическое воспитание стало важным аспектом формирования гражданской идентичности и осознания исторического наследия. В современном мире, где технологии проникают во все сферы жизни, в частности, искусственный интеллект (ИИ), открываются новые горизонты для эффективного формирования патриотического воспитания. Искусственный интеллект – это комплекс программ, который способен имитировать человеческие навыки: решение задач, обучение, планирование, улучшение своего функционала по мере накопления информации.

ИИ предоставляет множество возможностей для создания интерактивных и адаптивных образовательных программ, которые делают процесс обучения более эффективным и увлекательным.

- Создание интерактивных и увлекательных образовательных программ и приложений, использующих ИИ, для развития патриотических ценностей у детей и подростков.

- Использование цифровых платформ, для создания презентаций. Данный прием нацелен на то, чтобы углубить знания о ключевых исторических событиях, героях, символах воинской славы.

- Персонализация патриотического воспитания через анализ данных и нейросети, чтобы адаптировать материалы и программы под индивидуальные потребности каждого ребенка.

- Развитие чат-ботов и виртуальных помощников, при помощи которых дети могут задавать вопросы о историческом и культурном наследии своей страны.